

İklim değışikliği – gerçek mi kurgu mu

Автор(и): Растителна защита
Дата: 10.12.2018 Брой: 12/2018

24. BM İklim Değişikliği Konferansı, 2-11 Aralık 2018 tarihleri arasında Katowice'de gerçekleşiyor. Polonya'nın bu şehrindeki toplantıda, 2015 Paris Anlaşması'nda belirlenen hedeflere ulaşmak için bireysel ölkelerin hangi hak ve yükümlölüklerle sahip olacağına karar verilecek.

11 gün boyunca, dünyanın dört bir yanından politikacılar ve uzmanlar, Polonya'nın kömür madenciliği endüstrisinin kalbinde yer alan küçük bir sanayi şehri olan Katowice'de acil iklim meselelerini tartışacak.

Dünya Bankası, iklim değışikliğiyle mücadele için fonu ikiye katlıyor

Bir hafta önce, Dünya Bankası, küresel ısınmanın etkilerine uyum sağlamak ve sera gazı emisyonlarını azaltmak için yardıma ihtiyaç duyan ölkelere 200 milyar ABD doları (176 milyar avro) sağlayacağını açıkladı.

Fonlar 2021-2025 döneminde kullanıma sunulacak. Bu mali destek, Paris İklim Anlaşması'nın imzalanmasından sonraki ilk 5 yıllık dönem için Dünya Bankası tarafından tahsis edilen miktarın iki katı.

Ayrıca, gelişmiş ülkeler 2020'den itibaren özel ve kamu fonlarından yılda 100 milyar ABD dolarının temin edileceği sözünü verdiler. Bu ek fonların tam olarak kime yönlendirileceği ve ortak iklim politikası çerçevesinde hangi taahhütlerin üstlenileceği henüz netlik kazanmış değil.

BM, iklim değişikliğiyle mücadele için çok daha kararlı eylemler çağrısında bulunuyor

Polonya'da düzenlenen 24. BM İklim Değişikliği Konferansı'nda ana konu, bir kez daha 2015'teki Paris konferansında belirlenen hedef – küresel ısınmayı sanayi öncesi döneme kıyasla 2°C ile sınırlandırmak. Ancak dünya bu zorunlu değişikliklerden uzak. Birleşmiş Milletler, son yıllarda 3° ila 5° derecelik bir küresel ısınma gözlemlendiğini ve bildirilen sera gazı emisyonlarının mevcut eğilimlerde herhangi bir değişikliğe işaret etmediğini uyarıyor. Uzmanlar, bir tür "iklim devrimi"nin getirilmesi çağrısında bulunuyor, aksi takdirde iklim, çevre ve insanlık için felaket sonuçlardan korkuyorlar.

BM'nin mevcut küresel toplantıya katılan ülkelere yönelttiği başlıca eleştirilerden biri, hükümetlerin iklim hedeflerinin ülkeden ülkeye büyük farklılıklar göstermesi ve iklimin ilgili hükümetlerin öncelikli politik hedefleri arasında yer almaması.

Her bir ülke için küresel ısınmayı sınırlandırmaya yönelik somut adımların belirlenmesi gerekiyor, çünkü şu ana kadar raporlardan çıkan sonuçlar, net tanımlanmış yükümlülüklerden ziyade tavsiye niteliğinde işlev gördü.

Yeni kurallar

BM İklim Konferansı'nın yıllık oturumunda, dünya örgütünün Genel Sekreteri António Guterres, iklim değişikliğine karşı daha iddialı önlemler çağrısında bulundu. Ancak Bulgaristan'ın da aralarında bulunduğu bir dizi ülke buna karşı çıkıyor. Guterres'e göre, 2020 için Paris'te vaat edilenlerin gerçekleştirilmesi mümkün olmayacak. Aynı zamanda, iklim değişikliği, karmaşık iklim durumundaki kalıcı sonuçları sınırlamak için yeni, çok daha sert önlemlerin dayatılmasını gerektiren dinamik bir süreç.

Katowice'deki toplantı çerçevesinde, amacı Paris Anlaşması'nın teknik uygulamasını tanımlamak olan bir "kural kitabı" sunulacak. Zorluklar, Paris Anlaşması'nı imzalayan 180'den fazla ülkenin, iklim değişikliği alanında

uygulanan önlemlerin sonuçlarını açık bir şekilde sunacak birleşik bir sistem üzerinde anlaşmak zorunda olmasından kaynaklanıyor. Konferans, hangi ülkelerin gelecekte iklim koruma hedeflerini güçlendirebileceğini belirleyecek. Greenpeace'ten iklim uzmanı Adam Pawloff'un uyardığı gibi, sadece yeni iklim koruma hedeflerini tanımlamak değil, aynı zamanda bunları izlemek ve uymak da "son derece önemli".

Etkinliğin odağı kömür konusuna kayacak. Dünya çapındaki konferansın mekanı olarak Polonya'nın seçilmesi tesadüf değil; ülkede üretilen elektriğin %80'i kömürle çalışan santrallerden geliyor. Bu da ülkeyi Avrupa'nın önde gelen kirleticileri arasına yerleştiriyor. Polonya'nın genel iklim değişikliği politikasına göre, kömür tüketiminin 2030 yılına kadar %60 azalması bekleniyor, ancak Polonya ekonomisinin yapısı göz önüne alındığında pratikte bu tavsiyeler neredeyse ulaşılamaz durumda. Yine de Polonya, fosil yakıtlardan temiz yakıtlara "adil bir geçiş" fikrinin arkasında duruyor. Ev sahibi ülke, geçişten etkilenen işçiler için bir gelecek sağlama ihtiyacını vurgulayan bir deklarasyon önerdi.

Almanya da ortak Avrupa iklim politikasından kaynaklanan bir baskı altında. Konferanstaki Alman katılımcıların niyeti, kömür tüketimine bir alternatif olarak bir plan sunmaktı, ancak bunun oylaması, Alman hükümetinin konuda tüm federal eyaletlerle anlaşmaya varmasını beklediği Şubat ayına ertelendi. Şu anda, doğu Alman eyaletleri hala gelişmiş ekonomilerde ana enerji kaynağı olarak kömürün ortadan kaldırılmasına karşı çıkıyor.

Politik durum karmaşık

Polonya'daki zirve, karmaşık bir politik ortamda gerçekleşiyor, çünkü Paris'teki büyük başarılarından sonra, dünya iklim alanındaki mutabakatlar konusunda başlangıç noktasına döndü.

ABD Başkanı Donald Trump, anlaşmadan çekildikten ve Paris'te imzalanan raporları reddettikten sonra üstlenilen taahhütlerin uygulanmasını tamamen engelledi. Sorun şu ki, ABD Çin'den sonra ikinci en büyük küresel kirleticisi ve onun kararları her zaman öncü olacak. Brezilya'nın gelecekteki başkanı Jair Bolsonaro da Amerikan pozisyonunu sıkıca destekleyen riskli bir oyuncu olarak görülüyor. Göreve başladıktan sonra, yeni başkan Brezilya'nın tropikal yağmur ormanlarının korunması için getirilen mevcut kısıtlamaları hafifletmeyi planlıyor. Seçim kampanyası sırasında Bolsonaro, ülkesini Paris İklim Anlaşması'ndan çekme sözü verdi ve madencilik sektöründe ve tarım işletmeciliğinde faaliyet gösteren, faaliyetleri tehlike altındaki ormanların korunan alanlarına uzanan şirketlere aktif destek çağrısında bulundu.

Ayrıca, 24. uluslararası iklim konferansının başlamasından günler önce, küresel haber ajansları Latin Amerikalıların bir sonraki iklim zirvesine ev sahipliği yapma teklifini geri çektiklerini bildirdi.

Bir diğer ilginç gerçek ise, geçen hafta sıra dışı bir koalisyonun, başlangıçta Güney Kore'de sunulan Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Ekim raporu hakkında tüm hükümetlerin ortak kararını engellemesi. ABD, Rusya, Suudi Arabistan ve Kuveyt, Dünya'nın sıcaklığındaki artışı uyaran rapordaki kararlar üzerinde oy kullanmadı. Belge ayrıca, sıcaklık artışını 1,5 derecenin altında tutmak için, 2030 yılına kadar karbon emisyonlarında %45'lik bir azalmaya yol açacak önlemlerin gerektiğini belirtiyor.

2018 sonuna kadar AB Dönem Başkanlığını elinde tutan Avusturya'nın pozisyonu

Çevre Bakanı Elisabeth Köstinger (Avusturya) açısından, bu yılki Polonya'daki iklim konferansı en önemlisi. "Bu konferans, Paris Anlaşması'nın hiçbir anlamı olup olmadığını gösterecek," diyor Köstinger. Avrupa, iklim değişikliği gibi önemli kararlar almakta öncü bir rol oynamak istiyor, ancak bunun için diğer ülkelerin desteğine ihtiyacı var. Konferansın başlamasından önce beri Polonya'da bulunan Avusturya Cumhurbaşkanı Van der Bellen, Avrupalı devlet başkanlarını toplantı sırasında kömür kullanımının aşamalı olarak kaldırılması için ortak bir çağrıyı imzalamaya davet etti. Toplamda 18 ülke bu çağrıyı imzaladı, aralarında Almanya, Fransa, İtalya ve İspanya gibi büyük Avrupa ülkeleri de var.

"Artık iklim değişikliğini inkar eden ciddi bir politikacı yok," diye işaret etti Van der Bellen. Bu yüzden, Avusturya büyüklüğündeki ülkelerin bile Paris'te varılan bireysel anlaşmalardan çekilmemesi önemli.

Alp cumhuriyetinde, sadece iç politika meselelerinde değil, aynı zamanda çevre ve iklim değişikliği gibi uluslararası refahı etkileyen konularda da politik pozisyonda belirli bir tutarsızlık olduğu açık. Konferansın başlamasından birkaç gün sonra, büyük bir Avusturya günlük gazetesine verdiği röportajda, Avusturya Başbakan Yardımcısı Heinz-Christian Strache, insanların iklimi ne ölçüde etkileyebileceğinin net bir cevabı olmayan bir soru olduğunu ifade etti. "İklim değişiklikleri binlerce yıldır var. Sahra bir zamanlar Roma'nın tahıl ambarıydı ve sonra çöl oldu. Bu birçok faktörle bağlantılı, ama kesinlikle o zamanlar var olmayan fabrikaların varlığıyla değil. Soğumaya ve ısınmaya neden olan süreçler var, ama bazen bilim bile nedenlerin ne olduğunu bilmiyor."

Bulgaristan'ın pozis